

Lausunto

15.06.2025

Asia: VN/2821/2024

Lausuntopyyntö: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lastensuojelulain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

a) Mitä vaikutuksia näette ehdotuksilla olevan?

Ehdotus antaa kasvatuksellisesti oikean valtuutuksen sekä perhehoidon, että laitoksen henkilöstölle lapsen suojaamiseksi. Pykälän sanamuoto rajoitustoimissa määräävänä on selkeä ja hyvä. Selkiyttää ja vahvistaa perhehoidon oikeutta toimia kasvatuksellisesti riittävillä toimenpiteillä.

b) Selkeyttääkö ehdotus lapsen kasvatuksen, valvonnan ja huolenpidon sekä perusoikeuksiin kajoavien rajoitusten välistä rajanvetoa sijaishuoltopaikan arjessa? Jos ei, miten säännöksiä tulisi muuttaa?

Kyllä selkeyttää.

2. Hallituksen esitysluonnoksessa esitetään terveydenhuoltolakiin (69 §) ja lastensuojelulakiin (16 b §) informatiivisluonteista viittausta voimassa olevaan sääntelyyn ns. hybridiyksikköjen perustamiseksi. Mitä vaikutuksia näette ehdotuksen taustalla olevan tavoitteen kannalta?

Säännös vahvistaa oikeasuuntaisesti lasten ja nuorten mielenterveyden hoidon vahvistamista ja yhteistyön velvoitettava. Kuitenkin käytännön toteuttaminen on erittäin haastava ja ohjaava (ei-velvoittava) ja informaatiota lisäävä sääntely ei todennäköisesti muuta voimassaolevia toimintatapoja.

a) Ovatko ehdotukset sääntelyltään selkeitä ja käytännössä toteutettavissa?

Pääosin kyllä.

b) Miten arvioitte henkilöstölle asetettujen vaatimusten riittävyyttä?

Sääntely ei ole sanamuodoiltaan riittävän selkeä.

c) Ehdotuksen mukaan asiakassuunnitelma tulisi tarkistaa vähintään neljän kuukauden välein ja sen tueksi tulisi saada asiantuntija-arvio. Miten arvioitte sääntelyä lapsen rajoittamisen tarpeellisuuden arvioimisen sekä sen sisällön ja laajuuden tarkistamisen näkökulmasta?

Menettely on raskas, mutta oikeusturvan kannalta välttämätön. Asiantuntija-arvion osalta olisi kuitenkin syytä huomioida se, että asiantuntijat tulisi olla lapsen asiassa sisällä olevia. Sääntelyyn olisi syytä kirjata, että asiantuntija-arvio tulee olla lapsenasioista todellisuudessa tuntevien ja /tai siihen riittävän laajasti perehtyneiden asiantuntijoiden tuottama. Lausuntoautomaatti tulisi pyrkiä sääntelyssä estämään.

d) Mikä on näkemyksenne ehdotetun palvelun suhteesta erityisen huolenpidon jaksoon?

Sääntely ei ole ristiriidassa, koska suljettu kuntouttava laitospalvelu on selkeästi kuitenkin pitkäaikaisen kuntoutuksen tarpeessa olevan lapsen hoidosta ja huolenpidosta.

4. Esitetään muutettavaksi ja selkeytettäväksi nykyistä erityisen huolenpidon sääntelyä. Ovatko ehdotukset tarkoituksenmukaisia ja toteutettavissa käytännössä?

Kyllä

Vapaamuotoiset huomiot kohdasta 4.

-

62 ja 63§ Yhteydenpidon rajoittaminen ja rajoittamista koskeva päätöksenteko

kyllä

64 ja 70 a § Tekninen valvonta lastensuojelulaitoksessa

kyllä

65 § Aineiden ja esineiden poisottaminen lastensuojelulaitoksessa

kyllä

66 § Henkilöntarkastus

kyllä

66 a § Henkilönkatsastus

kyllä

67 § Omaisuuden, lähetysten ja tilojen tarkastaminen ja lähetysten luovuttamatta jättäminen

kyllä

68 § Kiinnittäminen laitoksessa

kyllä

68 a § Kiinnittäminen lapsen laitoksesta poistumisen estämiseksi

kyllä

69 a § Luvatta lastensuojelulaitoksesta poissaolevan lapsen etsintä ja palauttaminen

kyllä

69 b § Lapsen kiinniotto

kyllä

69 c § Kiinniotetun lapsen kuljettaminen

kyllä

69 d § Perhekodista luvatta poissaolevan lapsen etsintä ja palauttaminen

kyllä

69 e § Poliisin virka-apu laitoksesta ja perhekodista luvatta poissaolevan lapsen kiinniottamisessa ja kuljettamisessa

kyllä

71 § Erityiset rajoitukset kuntouttavan suljetun laitospalvelun aikana

kyllä

72 § Erityiset rajoitukset erityisen huolenpidon jakson aikana

kyllä

6. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki Valtion lastensuojelulaitoksesta ja sen yhteydessä toimivasta koulusta ja täsmennettäväksi viraston nykyistä rakennetta. Vastaisivatko ehdotukset tätä tavoitetta?

Ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot kohdasta 6.

-

7. Esityksen tavoitteena on vahvistaa kodin ulkopuolelle sijoitetun lapsen oikeutta erityiseen suojeluun. Vastaavatko ehdotukset tätä tavoitetta?

Kyllä

Vapaamuotoiset huomiot kohdasta 7.

-

8. Vapaamuotoiset huomiot koko esityksestä.

-

Nevalainen Erja
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue - Siun sote

